

La foca terapèutica que emociona iaies

La llar residència de l'Hospital de la Santa Creu s'incorpora al projecte europeu MyRobot, que investiga l'impacte ètic, emocional i social de la interacció entre robots i persones grans, amb l'objectiu de millorar la comunicació, reduir la soledat i afavorir el benestar als centres residencials

Jesús Dani Camacho Cugat

La recerca científica i la cura de les persones grans se donen la mà a la llar residència de l'Hospital de la Santa Creu de Jesús. Este centre és un dels escollits per a participar en el projecte europeu MyRobot, finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats i la Comissió Europea, que estudia la interacció entre humans i robots socials en l'àmbit de les cures.

La investigadora principal, Blanca Deosdad, professora del Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social de la Universitat Rovira i Virgili, explica que l'objectiu és **"analitzar no només com actuen estos robots o els vincles emocionals que poden generar, sinó sobretot les dinàmiques socials que s'establixen: les diferències per gènere, per cultura i, molt especialment, l'impacte ètic de la seua implantació als centres residencials"**.

El robot utilitzat és Nuka, desenvolupat als anys noranta pel professor Takanori Shibata al Japó. Se tracta d'una foca de peluix equipada amb sensors capaços d'interactuar amb les persones. El seu disseny no és casual: **"Si hagués estat un gos o un gat, podríem tindre records negatius associats. Una foca, en canvi, és un animal desconegut per a gairebé tothom i desperta tendresa i curiositat"**, apunta Deosdad.

Una resident de la llar de l'Hospital de la Santa Creu de Jesús acarona emocionada la foca Nuka. /CANAL TE

El robot utilitzat és Nuka, desenvolupat als anys 90 pel professor Shibata

El projecte va començar amb proves pilot a diverses comunitats autònomes com Extremadura, Castella i Lleó, el País Valencià i Catalunya. L'èxit de la iniciativa ha portat la Generalitat, a través del Departament de Drets Socials, a col·laborar-hi. Fins

ara, Nuka ha passat per centres de Montblanc, Riudoms i Sant Pere de Ribes, i ara arriba a Terres de l'Ebre.

Segons Deosdad, **"els resultats preliminars són molt positius. Tant professionals com familiars i residents el reben molt bé. No substitueix la cura ni els professionals, però és una eina que ajuda a comunicar, a interactuar i a sentir-se menys sols"**.

EMOCIONS POSITIVES Les primeres observacions mostren que

fins i tot persones amb dificultats de comunicació troben en el robot un estímul per a expressar-se: **"Els recorda animals que havien tingut o experiències de cria. Genera converses, emocions positives i un ambient agradable"**, resumix la investigadora.

El director de la llar residència de l'Hospital de la Santa Creu, Jaume Vidal, explica que la proposta d'entrar al projecte els va arribar a principis d'any. **"Ens vam sentir honorats que ens convidessin a participar i, des-**

prés d'una jornada formativa, vam quedar encantats amb la iniciativa", assenyala. La previsió és treballar durant dos setmanes amb uns 60 residents, organitzats en grups menuts segons l'estat cognitiu. Vidal destaca que **"a nivell sensorial i estímul els pot anar molt bé. Pot ajudar-los a rememorar records, traure sentiments amagats i afavorir la interacció entre companys"**.

ESTÍMUL AFECTIU Les primeres impressions dels usuaris han estat carregades d'emoció. Una resident explicava amb sorpresa: **"Jo pensava que seria de metall i quan l'he vist com un peluix m'ha emocionat, sobretot quan ha obert els ulls"**. Una altra resident destacava que **"és una monada, una experiència preciosa. No m'imaginava mai tocar un robot així i m'ha agradat molt"**. Estes reaccions confirmen, segons els investigadors, que Nuka no és percebut com un element estrany o intrusiu, sinó com un estímul afectiu capaç de trencar barreres comunicatives.

Actualment el projecte es troba en fase de recollida de dades. Els primers resultats se presentaran al congrés internacional Human Computer Interaction International 2026, amb treballs sobre impacte emocional, perspectives culturals i experiències professionals. La residència de Jesús és l'única de les Terres de l'Ebre que participa en este estudi. ■